

- هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره « آنترپولوژیکال آناتومی »

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس	
نام درس: آنترپولوژیکال آناتومی	تعداد واحد: (واحد نظری + ۱ واحد عملی)
گروه هدف: دانشجویان دکترای علوم تشریحی	پیش نیاز درس: ندارد
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: علوم تشریحی	شماره درس:
اطلاعات استاد مسنول درس	
نام و نام خانوادگی: زهرا وجدانی	مرتبه علمی: استاد
گروه آموزشی: علوم تشریح	
اطلاعات تماس:	
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: .. خیابان کریمخان زند، دانشکده پزشکی، ساختمان ۳، طبقه هشتم ایمیل: vojdaniz@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۳۲۰۸۴۲۷۷ داخلی 4283 ساعات دسترسی به استاد: 	

اطلاعات استاد همکار درس	
نام و نام خانوادگی: محمدرضا نام آور	مرتبه علمی: دانشیار
گروه آموزشی: علوم تشریحی (آناتومی)	
اطلاعات تماس:	
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: دانشکده پزشکی شیراز - گروه آناتومی ایمیل: namavarm@sums.ac.ir تلفن محل کار: 32304372. داخلی 3084 ساعات دسترسی به استاد ۸ تا ۱۵ 	

اطلاعات استاد همکار درس	
نام و نام خانوادگی: دکتر نحلہ زارعی فرد	مرتبه علمی: استادیار
گروه آموزشی:	
اطلاعات تماس:	
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، ایمیل: تلفن محل کار: ساعات دسترسی به استاد: 	

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

آنتروپومتری به علم اندازه‌گیری قسمت‌های مختلف بدن گفته می‌شود، از کاربردهای آن شناسایی تفاوت‌های فردی مانند نژاد، سن و جنسیت است. استفاده از آنتروپومتری کمک فراوانی به علم پزشکی کرده است باعث روشن شدن ارتباط قسمت‌های مختلف بدن با شناسایی یک فرد و همچنین تشخیص اختلالات مادرزادی شده است کاربرد آنتروپومتری در زمینه‌های مختلف از جمله پزشکی قانونی، تشخیص هویت، عمل‌های جراحی زیبایی، طراحی صنعتی، طراحی پوشاک، ارگونومی و معماری مشخص و تأثیرگذار می‌باشد. در صورت داشتن بانک اطلاعاتی مناسب از اندازه‌گیری‌های آنتروپومتری، می‌توان ابعاد استاندارد برای هر جمعیت تعریف کرد، تا به راحتی شناسایی اجساد مجهول‌الهویه صورت گیرد. طراحی صحیح ارگونومیک محل کار، باعث افزایش رضایت شغلی کارکنان خواهد شد و ناراحتی‌های اسکلتی-عضلانی و صدمات مرتبط با کار را به شکل چشم‌گیری کاهش خواهد داد. توجه به ابعاد بدن در قالب آنتروپومتری باعث طراحی بهتر لوازم اداری و پوشاک برای افراد خواهد شد که عملکرد و سلامت فرد را تضمین خواهد کرد، همچنین آنتروپومتری در زمینه‌های مختلف علم پزشکی از جمله پزشکی قانونی و تشخیص ناهنجاری‌های مادرزادی و مشکلات اکتسابی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم مختلف آنتروپولوژی و شاخص‌های آن گونه، نژاد و قبیله و مبانی سازگاری با محیط زیست و شاخص‌های آنتروپولوژیک سروگردن، تنه، اندام‌ها و مغز

اهداف شناختی

- آنتروپولوژی و شاخه‌های آن را توضیح دهد
- گونه، نژاد و جمعیت‌های بومی را تعریف کند
- مبانی سازگاری با محیط زیست را بیان کند
- تیپ‌های بدنی را شرح دهد
- شاخص‌های آنتروپولوژیک سروگردن را توضیح دهد
- شاخص‌های آنتروپولوژیک تنه را شرح دهد
- شاخص‌های آنتروپولوژیک اندام‌های بالایی و پایینی را بیان کند
- شاخص‌های آنتروپولوژیک مغز را توضیح دهد
- مبانی آنتروژنیک و فیلوژنیک رشد و تکامل مغز و زبان را شرح دهد
- نسبت‌های بدن و شاخص توده بدنی را بداند
- تخمین سن و جنس براساس معیارهای آناتومیکی را توضیح دهد
- کاربرد آنتروپولوژی در صنعت، هنر، ورزش، باستان‌شناسی و پزشکی قانونی بیان کند
- پوست، خطوط پوستی، درماتوگلیفیکسو مو را شرح دهد

اهداف مهارتی

- بتواند شاخص‌های آنتروپولوژیک سر و گردن، تنه، اندام‌ها، و مغز را اندازه‌گیری نماید
- از آنتروپولوژی در اندازه‌گیری شاخص رشد، در انتخاب بازیکنان هر تیم ورزشی، در طراحی لباس و وسایل مورد نیاز هر فرد (ارگونومی) و پزشکی قانونی استفاده کند

اهداف نگرشی

- اخلاق پژوهشی و رویکرد علمی در انجام تحقیقات را در همه مراحل تحقیق رعایت نماید
- احترام متقابل بین دانشجو و استاد وجود داشته باشد

روش ارائه درس

راہبرد آموزشی این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی Blended Learning ارائه می شود. در شرایط عادی حدود ۷۰ درصد به شیوه حضوری و ۳۰ درصد با استفاده از شیوه های الکترونیکی ارائه می شود (شامل ابزارهای تعاملی سامانه مدیریت یادگیری (نوید). تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو، خودآزمون ها و ... و نیز کلاس مجازی برای رفع اشکال و ارتباطات تعاملی مستمر با اساتید. کلیه محتواها و منابع آموزشی، خودآزمون ها و تکالیف و .. بر روی سیستم مدیریت یادگیری نوید ارائه می شود.

روش تدریس حضوری

تئوری: سخنرانی استاد، بحث و گفتگو، نقد مقالات و ارائه کنفرانس های کلاسی توسط دانشجویان همراه با بازخورد و نقش هدایتگر استاد

عملی: اندازه گیری شاخصها و ابعاد بدن انسان

. روش تدریس الکترونیکی

- شیوه های همزمان: ارائه کنفرانس به شیوه LMS

شیوه های غیر همزمان: به اشتراک گذاری محتواها و منابع، ارائه تکالیف و اندازه گیری شاخص ها در کلاس عملی.

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

1. Essential of Physical Anthropology, Robert Jurmain, Lynn Kilgore, Wenda Tevathan, Last Edition
2. Biological anthropology of the human skeleton, M Anne Katzenberg, Shelley R Saunders

منابع آموزشی کمکی نژادهای انسانی آنترپولوژی غلامرضا حسن زاده انتشارات ابن سینا

تجهیزات و امکانات آموزشی

▪ . سالن سخنرانی

▪ وسایل و تسهیلات کمک آموزشی (اسلاید، ویدیو پروژکتور، کامپیوتر، CD و اورهد)

- سفالومتر، کولیس، متر، مداد، تراش و دستمال مرطوب.

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• در طول ترم با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارائه تکالیف و فعالیتهای یادگیری	۱
	• ارائه کنفرانس دانشجو با پاور پوینت و فیلم	۱
	• ارائه مقاله تحقیقی	۱
ارزشیابی پایانی	• مکتوب بصورت تشریحی	۱۰

۷	• اندازه گیری و محاسبه شاخص ها بصورت عملی	(پایان دوره)
۲۰		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار

داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس آنتروپولوژیکال آناتومی

گروه هدف: دانشجویان دکتری علوم تشریح		سال ورودی: بهمن ۹۹	زمان ارائه درس: ۲-۹۹ (ترم دوم ۱۴۰۰-۱۳۹۹)			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه/ رسانه
۱	چهارشنبه ۹۹/۱۲/۱۲	۸-۱۰	تعریف آنتروپولوژی و شاخه های آن تعریف گونه، نژاد و جمعیت های بومی آن	دکتر فریدونی	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۳		۸-۹	مبانی سازگاری با محیط زیست	دکتر فریدونی	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۴		۸-۹	تیپ های بدنی	دکتر نام اور	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۵		۸-۱۰	شاخص های آنتروپولوژیک سروگردن	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۶		۸-۱۰	اندازه گیری شاخص های آنتروپومتریک سروگردن شامل شاخص های سفالیک،	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	عملی
۷		۸-۱۰	اندازه گیری شاخص های صورت (کلی، فوقانی، تحتانی، نیم رخ های)، بینی، چانه، گوش و کاسه چشم	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	عملی
۸		۸-۹	شاخص های آنتروپولوژیک تنه	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۹		۸-۱۰	اندازه گیری شاخص های آنتروپومتریک تنه شامل شاخصهای کورمیک، عرض شانه به عرض لگن، اقطار لگن و محیط بدن	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	عملی
۱۰		۸-۹	شاخص های آنتروپولوژیک اندامهای بالایی و پایینی	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۱۱		۸-۱۰	اندازه گیری شاخص های آنتروپومتریک اندامها شامل شاخصهای براکیال و کرورال	دکتر وجدانی	کلاس سالن مولاژ	عملی
۱۲		۸-۹	شاخص های آنتروپولوژیک مغز	دکتر نام اور	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۱۳		۸-۹	مبانی آنتوژنیک و فیلوژنیک رشد و تکامل مغز و زبان	دکتر نام اور	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی
۱۴		۸-۱۰	اندازه گیری شاخص های آنتروپومتریک مغز	دکتر نام اور	کلاس سالن مولاژ	عملی
۱۵		۸-۹	نسبتهای بدن و شاخص توده بدنی	دکتر نام اور	کلاس سالن مولاژ	سخنرانی تعاملی

سخنرانی تعاملی	کلاس سالن مولاژ	دکتر فریدونی	تخمین سن و جنس براساس معیارهای آناتومیکی	۸-۱۰			۱۶
سخنرانی تعاملی	کلاس سالن مولاژ	دکتر فریدونی	کاربرد آنتروپولوژی درصنعت، هنر، ورزش، باستان شناسی و پزشکی قانونی	۸-۱۰			۱۷
سخنرانی تعاملی	کلاس سالن مولاژ	دکتر زارعی فرد	پوست، خطوط پوستی، درماتوگلیفیکسو مو	۸-۹			۱۸